

Vakmyndatól

Barbara Holm

Redaktørur á Vikuskiftis Sosialinum

Frælsi ella tryggleiki?

Hvussu nógv frælsi vilt tú geva frá tær og hví? Ein spurning óendaliga stórir og torførur at svara

Meðan summi bert ynskja frælsi at ganga saman í hjúnarlag við sínum maka, eru tey onnur, sum berjast fyri frælsinum at liva og virka í modernaða samfelagnum uttan neyðturviliga at virka á internetinum. Hugtakið frælsi er vítt og ódefinert og kortini av alstórum týðningi fyri hvønn einstakan og fyri hvørt samfelag.

Tí er spurningurin um vakmyndatól ein praktiskur, juridiskur, rættarligur og frælsisviðkomandi spurningur. Seinastu mongu árin hefur alsamt størri fokus verið á tí persónliga frælsinum kontra tann tryggleikan, sum vakmyndaefirlit gevur. Nei, myndugleikarnir í USA kunnu ikki sleppa at halda loyniligt eftirlit við borgarunum, eru vit helst øll samd um. Hinvegin hava vit einki ímóti, at videoupptøkur verða nýttar, tá ið lógarbrot skulu avdúkast.

Men hvussu hevði tú havt tað, um tínar relativt privatu løtur í almennum rúmi vórðu avmyndaðar? Hevði

tað gjørt mun, um tað var ein tannáringur við einari snildfon ella lögreglan, sum gjørdi tað? Um tú vart álopin í býnum og videoupptøkurnar loystu gátuna, hevði tú helst verið fegin. Um tú hinvegin varð avmyndaður í einari ósekari men privatari løtu, hevði tú kanska havt tað øðrvísi.

Tí er prinsipielli spurningurin áhugaverdur. Hvat hevur størri týðning – tryggleikin ella persónliga frælsið?

Og víðari – hvussu nógv av okkara frælsi vilja vit uppgæva í navni tryggleikans?

Í londum kring okkum hava vit til dømis sæð hvassar pennar halda fram við at skriva, hóast yvirgangshóttanir móti skrivi-frælsinum. Vit hava eisini sæð tey, sum eru brotnað undir trýstinum og hava latið seg kúgað fyri tryggleikans skyld.

Báðar støður eins skiljandi.

Tað eru fleiri vakmyndatól í Føroyum. Men framvegis er ikki loyvt at nýta tey óavmarkað í okkara samfelag, hóast summi eru forsprákarar fyri tí. Í londunum kring okkum vísa kanningar, at vakmyndaefirlit í almenna rúminum ikki hevur minkað um kriminalitet, hóast tað hevur givið betri møguleika fyri at upplára fleiri lógarbrot.

Prísurin vit rinda fyri hendan tryggleikan er okkara frælsi at ferðast í almenna rúminum uttan at verða avmyndað. Hvat hevði tú valt?

Les meira um vakmyndatól í Føroyum, hvat ymiskir føroyingar halda og hvussu royndirnar eru aðrastaðni, í temasiðunum í dag.

VAKMYNDA- TÓL SKAPA EIN FALSKAN TRYGGLEIKA

Talið av vakmyndatólum í Føroyum tykist at økjast, men enn mangla vit hagtøl fyri, um tey veruliga økja um trygdina

SIGURJÓN EINARSON

Í september mánaði í fjør var ein ung kvinna síðst í 20-unum út fyri eini neyðtøku-roynd aftanfyrir Sjonleikarahúsið í Havn. Unga kvinnan megnaði tó at berja mannin av sær, ið slapp sær til rýmingar. Vakmyndatól í býnum hjálptu tó lögregluni við at eyðmerkja mannin, sum bleiv handtikin og varðhaldsfongslaður. Maðurin skal fyri rættin 18. mei, eftir at hava sitið varðhaldsfongslaður í yvir sjey mánaðir.

Í Føroyum verður ikki kjakast nógv um vakmyndatól, men sambært Dátueftirlitinum, veksur talið av vakmyndatólum stóðugt. Í 2007 varð ein kunngerð um fráboðanar-

Hendir nakað revsivert, hevur lögreglan heimild at síggja upp-tøkurnar á staðnum og harvið upplára møgulig lógarbrot»

Heðin Mortensen

skyldu um vakmyndatól sett í gildi. Sambært nýggju reglunum í kunngerðini, skulu øll vakmyndatól fráboðast Dátueftirlitinum. Seinastu tøluni eru frá 2012, og tá vóru tilsamans 943 vakmyndatól fráboðað.

Dátueftirlitið veit eisini at siga, at tey fáa alt fleiri fyrispurningar um, at meira vakmyndatól verða sett upp á ymiskum almennum stöðum.

Javnan hevur verið frammi, at Tórshavnar Kommuna og lögreglan í Havn hava havt ynski um at fáa møguleikan at seta vakmyndatól upp í útsettum stöðum í Havn, sum eitt nú í klubbagarðinum, í Steinatúni o.l. stöðum.

Í desember mánaði í fjør fekk kommunan eisini loyvi at seta upp